

Groene installateur werkt nog buiten de bouwkolom

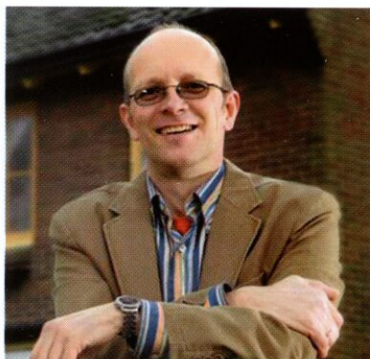
Clairette Gitz

Foto Jan Geurt Hupkes

'Woning in Paterswolde, voorzien van (12 m²) zonnecollectoren t.b.v. verwarming en warm water. Er is een weersafhankelijke regeling toegepast (SolvisControl). De wanden met wandverwarming zijn afgewerkt met leemstuc.'

Nadat installateur Jan Geurt Hupkes kennismakte met een milieuvriendelijkere variant van de standaard rioleringsbuis ging bij hem de knop helemaal om. Hij koos ervoor als groene installateur te gaan werken. In Drenthe richtte hij een vereniging van installateurs op die in duurzaamheid een uitdaging zien.

Jan Geurt Hupkes

'Elke dakkapel is voorzien van 2 m² zonnecollector. De collectoren zijn per 3 gekoppeld. Omdat de dakkapellen op zowel het oosten als het westen liggen, is hier per 3 collectoren een oost-west scheiding toegepast, zodat er maximaal gebruik kan worden gemaakt van de zonne-energie.'

'Het gaat erom wat de klant wil, niet om wat de aannemer gewend is te doen'

Eenmaal in de grond is een rioolbuis voor tientallen jaren uit het zicht verdwenen. Wie maakt er nog om? Een installateur en een opdrachtgever kunnen aan het begin van de levensloop wel even nadenken over die buis. Dat drong door tot Jan Geurt Hupkes na een gesprek met een vertegenwoordiger in rioleringsmateriaal, die op alternatieven wees. In diezelfde tijd bezocht hij een informatieavond van een milieugroep over de giftige eigenschappen van plastic speelgoed. PVC heeft voor installateur Hupkes afgedaan. Hij past liever polypropyleen (PP) dan polyethyleen (PE) toe. De manchetverbinding bij het eerste materiaal geniet zijn voorkeur boven de spiegellas- of elektromofverbinding bij het tweede materiaal. Op de vraag of opdrachtgevers zo milieubewust zijn dat ze in plaats van PVC voor PP of PE kiezen, antwoordt hij: 'Ik ben verantwoordelijk voor de uitvoering en het product. Meestal heeft men geen probleem met mijn voorkeur voor PP. Anders is dat met het leidingtraject, want als de opdrachtgever garantie moet geven, mag hij ook het te volgen traject en de uitvoering bepalen.' Met dit antwoord zet Hupkes gelijk de toon. Hij zet zich strijdvaardig in voor verandering binnen de installatiebranche en breder binnen de bouw.

Zich bewust van zijn omslag ging hij op zoek naar andere milieuvriendelijke oplossingen, die betrekking hebben op het binnenmilieu van een woning of gebouw. Energiezuinige apparaten en gezonde lucht door goede ventilatie zijn een vast onderdeel van het credo dat hij verkondigt aan opdrachtgevers. In de bouw moeten vernieuwingen een belangrijke barrière nemen die schuilt in de bouwkolom. Bovenin de kolom, waar de architect en de aannemer zitten, wordt bepaald hoe onderin de kolom door onderaannemers zoals installateurs gewerkt moet worden. Doordat aannemers vaak samen werken met vaste installateurs, die op hun van tevoren vastliggende voorwaarden en oplossingen leveren, is er bij grotere projecten weinig plaats voor nieuwdenkers. Maar via beurzen en internet komen mensen uiteindelijk wel in aanraking met de nieuwe mogelijkhe-

den. Energiek draagt Hupkes zijn nieuwe ideeën uit. Energie, die de cartoon van hem als drummer van de band Michigan onderstreept. Deze lacht je toe vanaf de muur in zijn kantoor in het Drentse Beilen.

BALANSVENTILATIE

Hupkes is voorstander van balansventilatie. Dat geeft qua luchttechniek, gezondheid en energiezuinigheid het best mogelijke resultaat. 'Natuurlijk kennen we allemaal de gitzwarte filters uit het consumentenprogramma Radar, maar een filter zit niet voor niets in een ventilatie-unit. Wat er in het filter zit, komt niet in je neus.'

Daarnaast worden de units in Nederland standaard geleverd met slechte filters. Duitsland stelt hogere eisen, waardoor daar de filters echt goed zijn. Het (Nederlandse) bouwbesluit stelt ventilatie-eisen, maar niemand controleert achteraf of de hoeveelheid lucht ook daadwerkelijk binnen komt en wat de kwaliteit hiervan is. "Balansventilatie werkt als volgt", legt hij uit. "Verse lucht komt via een ventilatie-unit en een filter relatief schoon het vertrek binnen. Bij een open raam wordt de lucht daarentegen niet gefilterd. Het voordeel is dat koude verse buitenlucht door middel van een warmtewisselaar wordt opgewarmd door de afgezogen lucht, en daarbij blijft deze even vers." Meetcontrole op de vereiste luchthoeveelheden per vertrek vereist nauwkeurigheid en een juiste instelling van de meetapparatuur. Dit is onder meer afhankelijk van de druk op de gevel; het zogeheten luchtzijdig inregelen. Bij balansventilatie wordt de koude buitenlucht opgewarmd met een rendement van 95%, dat scheelt op het energiegebruik voor verwarming.

INTEGRAAL ONTWERP

Hupkes is voorstander van een integraal ontwerp waarbij alle partijen op elkaar kunnen afstemmen. "Het gaat erom wat de klant wil en niet om wat de aannemer gewend is te doen. Het milieu wordt gespaard, het

Zonneboiler met geïntegreerde HR-gasbrander en een inhoud van 750 liter (SolvisMaxGas).

Nieuwbouwwoning in Tweede Valthermond met één van de eerste warmtepomp-zonneboilercombinaties in Nederland (6 kW).

energieverbruik verminderd en de klant heeft een lage energierekening." Hij werkt graag met een zonneboiler met geïntegreerde warmtepomp van het merk Solvis, de enige die een zonneboiler met een geïntegreerde warmtepomp op de markt bracht. Er zijn systemen waarbij de boiler verwarmd wordt door gas (HR-brander), maar ook door zonne-energie, aardwarmte of houtpellets. Er wordt warmte geleverd voor zowel warm tapwater als voor verwarming. De techniek is dusdanig verbeterd dat de warmtepomp tapwater van 60 graden levert zonder hulpenergie.

CENTRAAL STOFZUIGERSYSTEEM

In landen als Canada, Amerika en Zweden wordt het centrale stofzuigersysteem vaker toegepast dan in Nederland. Jan-Geurt Hupkes is een voorstander hiervan omdat ook de allerkleinste deeltjes direct worden opgenomen in het reservoir, danwel naar buiten worden afgevoerd. Het systeem is stiller dan een gewone stofzuiger. Een centraal stofzuigersysteem heeft één reservoir; de slang kan op verschillende plaatsen in de wand worden aangesloten. Bouwkundig vraagt dit systeem een extra investering, maar is het eenmaal geïnstalleerd dan geeft het vooral voordelen. Zeker geldt dit voor astmatische mensen, omdat het stof direct via de buizen verdwijnt.

MAATWERK

Elk project vraagt zijn specifieke oplossing. In Valthermond paste Hupkes Installatie voor het eerst de Solvis warmtepomp-zonneboilercombinatie met 6 kW vermogen toe. Ook heeft de betreffende woning overal vloerverwarming. Op het dak is 12,9 m² zonnecollectoren aangebracht en er is een buffervat van 750 liter. De balansventilatie heeft uit een WTW-unit Storkair WHR 950.

Bij een woning in Paterswolde is een SolvisMaxGas zonneboiler met geïntegreerde HR-gasbrander en een inhoud van 750 liter. Op zes dakkapellen is een zonnecollector toegepast. De collectoren met netto oppervlak van 2 m² zijn per 3 gekoppeld. Omdat de dakkapellen op zowel het oosten als het westen liggen, is per 3 collectoren een oost-west scheiding toegepast.

Zo wordt maximaal gebruik gemaakt van de zonne-energie. De meetapparatuur is voorzien van een ingebouwde weersafhankelijke regeling. Er zijn twee verwarmingsstations: een voor de begane grond en een voor de verdieping. Deze kunnen onafhankelijk van elkaar worden geregeld. Elk vertrek heeft wandverwarming met een eigen ruimtethermostaat.

DE GROENE INSTALLATEUR

Tien jaar geleden richtte Jan Geurt Hupkes de vereniging De Groene Installateur op met als doel schone technologie te bevorderen. Aangesloten bedrijven profileren zich op het gebied van duurzame, energie- en waterzuinige toepassingen, comfort in het binnenmilieu en gezondheidsaspecten. De vereniging heeft als missie efficiënt energie- en waterverbruik te bevorderen door toepassing van duurzame energie en alternatieve watersystemen en door het gebruik van milieuvriendelijke materialen en technieken. De Groene Installateur is vooralsnog actief in Drenthe en omgeving. Als regel geldt dat een installateur aangesloten moet zijn bij branchevereniging Uneto-VNI. In het kader van de pilot Duurzaam Drenthe (2000) namen de elf Uneto-VNI-installateurs deel aan het basisproject Milieuzorg. Per bedrijf werd gekeken hoe milieuvriendelijk men opereerde. Er werd voorlichting en training gegeven over het beheersen van negatieve effecten op het milieu door bedrijfsactiviteiten, zoals afval- en emissiepreventie. Er werd onderricht in duurzaam bouwen met onder andere zonneboilers, warmtepompen en regenwateropvang.

Jan-Geurt Hupkes is ook (bestuurs)lid van de vakgroep Vakgroep Klimaat en Duurzame techniek (VKD) binnen Uneto-VNI. Behalve het organiseren van cursussen zorgt deze organisatie ook dat installateurs bij fabrikanten van duurzame en schone technieken een opleiding kunnen volgen. De vakgroep ondersteunt door middel van kennisoverdracht en normering. De Groene installateur is een initiatief van Jan-Geurt Hupkes maar zijn doel is dat andere regio's zich onder hetzelfde label kunnen organiseren. Want zijn enthousiasme voor innovatieve technieken en milieuvriendelijk bouwen draagt verder dan de provinciale grenzen. ■